

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 013656 11 Рев
Бања Лука, 17.01.2013. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу састављеном од судија Росе Обрадовић, као предсједника вијећа, Горјане Попадић и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља ПТП А. Н.Т., заступаног по пуномоћнику М.Ш., адвокату из Г., против тужене РС, заступане по Правобранилаштву Републике Српске Б.Л., ради поврата посебне таксе, одлучујући о ревизији тужитеља против рјешења Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 013656 11 Пж од 10.02.2011. године, на сједници одржаној 17.01.2013. године донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеним рјешењем Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 013656 08 Пс од 01.12.2010. године одбачена је тужба тужитеља у овој правној ствари и обавезан тужитељ да туженој надокнади трошкове парничног поступка у износу од 1.995,00 КМ.

Другостепеним рјешењем Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 013656 11 Пж од 10.02.2011. године жалба тужитеља је одбијена и првостепено рјешење потврђено.

Благовременом ревизијом тужитељ добија другостепено рјешење због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се оспорено рјешење преиначи или укине и предмет врати истом суду на поновно суђење.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Предмет спора је захтјев којим тужитељ тражи враћање погрешно уплаћених посебних такса које је тужена од њега наплатила 1998. године приликом царинења робе, као и исплату камате на враћени износ таксе.

Из стања списка произлази: да је тужитељ у поступку царинења робе платио надлежном органу тужене посебну таксу на увезену робу; да је тужитељ успио са тужбом у управном спору против коначног акта тужене којим је одбијен његов захтјев за поврат више наплаћене посебне таксе на увезене смрзнуте пилеће батаци и јабуке, плаћене по јединственим царинским исправама од 06. и 08.6.1998. године; да је након тога тужена дана 15.4.2002.

године тужитељу вратила износ од 28.862,00 КМ, који је наплатила од њега по напријед наведеним јединственим царинским исправама; да је по другим јединственим царинским исправама тужена од тужитеља наплатила износ од укупно 15.000,00 КМ на име посебне таксе те да тужитељ туженој није поднио захтјев за поврат тог износа нити је поводом тога водио управни спор против тужене.

Нижестепени судови су закључили да се поврат средстава плаћених на име посебне таксе може тражити у управном поступку по процедури прописаној Законом о царинској служби („Службени гласник Републике Српске“ број 7/00 и 15/00) и Законом о царинској политици БиХ (“Службени гласник БиХ” број 21/98 и „Службени гласник Републике Српске“ број 17/99), слиједом чега судови нису надлежни за поступање у овој правној ствари. Из тих разлога, а примјеном члана 67. ст. 1. тачка 1. у вези са чланом 16. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 и 49/09, даље: ЗПП), тужба је одбачена због апсолутне ненадлежности суда.

Одлука нижестепених суда је правилна.

Нижестепени судови су правилно нашли да овај спор не спада у судску надлежност. Одредбама чланова 202. – 209. Закона о царинској политици БиХ је прописано да царински дужник од кога је наплаћена дажбина, коју није био дужан да плати, има право на поврат односно накнаду те увозне дажбине. Такав захтјев за повраћај односно накнаду погрешно или више уплаћене увозне дажбине се подноси надлежном органу управе – царинарници. Дакле, поврат новчаних средстава плаћених на име посебних такса и других увозних дажбина спада у надлежност органа управе. И чланом 8. Закона о царинској служби је прописано да надлежни орган тужене – РУЦ, између осталог, обавља послове царинења и контроле робе те наплате и поврата царине, пореза и других увозних дажбина. Слично је прописивао и члан 8. ранијег Закона о царинској служби („Службени гласник Републике Српске“ број 21/96).

Пошто у смислу напријед реченог захтјев за повраћај погрешно уплаћене посебне таксе не спада у судску надлежност, нижестепени судови су правилно нашли да су апсолутно ненадлежни да у парничном поступку одлучују о поврату наведене таксе, те су правилно примијенили одредбу члана 16. ЗПП када су одбацили тужбу у овом спору.

По оцјени овога суда, ревидент погрешно тумачи природу посебне таксе и губи из вида да ова такса спада у јавни приход, а да послове јавних прихода врше републички органи управе, при чему треба имати у виду и одредбе члана 2. Закона о јавним приходима и јавним расходима („Службени гласник Републике Српске“ број 4/92 до 15/96) те члана 2. ст. 1. Закона о измјенама и допунама Закона о контроли, утврђивању и наплати јавних прихода („Службени гласник Републике Српске“ број 23/98).

Ревидент погрешно сматра да се суд могао прогласити ненадлежним и одбацили тужбу само у фази претходног испитивања тужбе. Наиме, суд у току цијелог поступка пази по службеној дужности да ли рјешавање спора, који је предмет тужбе, уопште спада у судску надлежност или се пак ради о ствари која

је у искључивој надлежности неког другог органа (најчешће управног). Ако је захтјев који не спада у судску надлежност постављен у парници пред судом опште надлежности, онда у свим стадијумима поступка тужба мора бити одбачена, сходно одредбама члана 16. ст. 1. и 2. у вези са члановима 67. ст. 1. тачка 1., 79. ст. 2., 98. ст. 1., 227. ст. 2. и 249. ст. 2. ЗПП.

Нису основани ни ревизиони наводи да се тужена неосновано обогатила тиме што је од тужитеља неосновано наплатила посебну таксу односно да се тужба темељи на институту стицања без основа. Суд није везан за правни основ наведен у тужби (члан 53. ст. 3. ЗПП), већ је дужан да сам утврди по ком се правном основу може расправити спорни однос, јер је он тај који мора знати правно правило, пропис или уопште правни институт у оквиру којег се имају извидјети и расправити одлучне чињенице. Суд не одлучује на основу материјално – правног института наведеног у тужби већ на основу чињеница из којих тужбени захтјев проистиче, а подвођење чињеница под норму материјалног права је ствар суда, па се стога на основу утврђених чињеница које су биле предмет разматрања о тужбеном захтјеву може одлучити и по неком другом правном основу, а не оном из тужбе.

Неприхватљива је тврдња тужитеља да је он подносио предметну тужбу само поступио по упуту датој у пресуди Врховног суда Републике Српске број У-237/99 од 14.11.2000. године, којом је поништен акт РУЦ којим је одбијен његов захтјев за поврат више наплаћене посебне таксе. Наиме, тужитељ је дана 07.12.2000. године РУЦ поднио захтјев за извршење наведене пресуде Врховног суда Републике Српске, по којој му се треба вратити износ од укупно 28.862,00 КМ. Овом захтјеву је удовољено и рјешењем Ц. Б.Л. од 17.12.2001. године је наложено да се тужитељу врати износ од 28.862,00 КМ на име више наплаћене посебне таксе на одређене производе, док о захтјеву за исплату камате није одлучивано јер се тужитељ није изјаснио о висини законске камате. Неспорно је да је тужитељу дана 15.4.2002. године исплаћен наведени износ од 28.862,00 КМ и да он није поднио жалбу против дијела рјешења Ц. Б.Л. од 17.12.2001. године којим му није одобрена исплата камате на цитирани износ, тако да је наведено рјешење постало коначно. Он у овом парничном поступку тражи исплату камате на износ главног дуга од 28.862,00 КМ, иако је по члановима 208. и 209. Закона о царинској политици БиХ у надлежности органа управе да одлучују и о исплати камата на износ који је враћен царинском обвезнику у складу са одредбама тог закона.

На основу изложеног, а у смислу члана 248. у вези са чланом 254. ст. 1. и 4. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Предсједник вијећа
Роса Обрадовић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић